

FOAIA DIECESANĂ

Organ al Eparhiei gr. or. rom. a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului: Pentru Austro-Ungaria pe an 10 coroane " " " " pe 1/2 an 5 " " România și străinătate pe an 14 franci " " " " pe 1/2 an 7 "	Prețul inserțiunilor: Pentru publicațiuni oficiale, concurse edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 3 cor., până la 200 de cuvinte 8 cor. de aci în sus 10 coroane	Correspondințele se adresează redacțiunii „FOAIA DIECESANĂ” iară banii de prenumerațiune și inserțiunile la ADMINISTRAȚIA Librăriei și Tipografiei diec. în Caransebeș
---	---	--

Schimbarea la față

Odinioară Isus luă cu dînsul pe Petru, pe Iacob și pe Ioan și îi conduse, în deosebi, spre a se ruga pe un munte înalt. Nici una din evanghelii nu arată numele muntelui. Petru, singurul dintre marturi carele face alusiune la aceasta, în scrierile sale, îl numește „Muntele cel sfânt”. Tradițiunea a arătat Taborul, și ea n'a fost nici o dată întreruptă, nici contrazisă. Din contra se poate observa că până în secolul al optulea, indigenii numeau muntele Taborului „Age-Mons”, numire care nu poate avea de origine decât numirea „Aghion-Oros” a lui Petru. Acest munte se înalță singuratic, în formă de piramidă, cu un pedestal gigantic, la o înălțime mai mare de șese sute metri, la marginea nord-estică a șesului Izreel. O mică deșchizătură îl desparte de munții Nazaretului; laturile sale sunt acoperite de stejari frumoși printre cari șerpuesce drumul; vârful este ca un oval neted a cărui jumătate spre sud este plină de ruine, — dărîmături de foarte vechi din epoca regilor lui Israil și a cuceririi arabe, și ruinele a trei biserici rădicate, în timpul sfintei Elena, în numele lui Isus, Moise și Ilie.

Din înălțimea zidurilor ruinate ale vechilor turnuri risipite se vede desfășurîndu-se Galileea întregă, cu șirurile ei de munți, cu văile, cu șesurile și cu un colț albastru al lacului ei. Acum pămîntul este mai mult gol; după unele puncte negre se ghicesc arborii, cruțați de securea omească. Pretutindenea pajiștea verde este brăzdată de ogoare arate, cari se lungesc în dungi negre ca și corturile de pîr ale Beduinilor. Ici coala, sate ale căror case pătrate, grămădite unele peste altele, seamănă cu niște stupi mari de albine. Vederea se obosesc de priveliștea acestui pămînt de o sterpiciune tristă și de un colorit uniform. La marginea orizontului, la nord, dîndărătul munților Safed se înalță creasta albă a Libanului și

vârful Ermonului. La răsărit, șirul munților Djaulan, întrerupt de oare-cari piscuri. Încă mai departe tot spre răsărit, munții Arabiei Petroase și ai mării pustii. Valea Iordanului, săpată adînc, lasă a se vedea dinspre răsărit strîmtorile sîlbatică prin cari se scurge Iemoracele, Ţerca și Arnonul, și dinspre apus Birey, Adjlun, cari se pogoaară din înălțimea șesului Izreel. La sud se vede un întis nemărginit de culoarea munților Arabiei; aceste sunt platourile Moabului cari dominează între marea Moartă. Spre apus se văd șirurile munților Iudeei, dealurile monotone ale Samariei și lanțul de munți al Carmilului, care mărginesc plaiul Meggido.

Ochiul caută marea Mediterană: printr'o deșchizetură a Carmilului și prin o strîmtoare a munților Nazaretului, ochiul o vede întocmai ca o pată albastră pe fundul limpede al ceriului. Vederea ei completează măreția orizontului.

Acolo, în inima Galieei care a văzut strălucind în blîndeță furmșeța Fiului omului, acolo, pe un vîrf de munte înecat în lumină, într'o noapte de August plină de stele, Isus aduse trei discipuli iubiți și îi făcî să vadă într'o strălucire, care întunecă ceriul oriental, slava sa cea vecinică.

Pe cînd el se ruga, se schimba la față înaintea lor.

Înfățișarea lui se prefăcî: fața îi străluci ca soarele și hainele i-se făcură albe ca zăpada.

Și iată doi oameni li-se arătară, vorbind cu dînsul: era Moise și Ilie încungiurați de mîrire; ei vorbiau de apropiata lui eșire din lume.

Cu toate acestea, Petru și cei împreună cu dînsul erau îngreuiți de somn. Deșteptându-se, ei îl văzură întru slava sa, și pe cei doi bărbați cu dînsul. Și cînd aceștia îl părăsiră, Petru zise lui Isus: Doamne, bine este noauă a fi aici; de voesci, să facem aici trei colibi: ție una, lui Moise una și lui Ilie una.

Chiar în acea clipă un nor luminos se făcù și îi acoperi cu umbra sa; și din nor se auzi glas: „Acesta este Fiul meu cel iubit întru carele bine am voit, pre acesta să-l ascultați“.

Isus apropiindu-se se atinse de dinșii:

— „Sculați-vă, le zise el, și nu vă temeți“.

Ei rădicară ochii, priviră de jur împrejur și nu văzură pe nimenea, decât numai pe Isus singur.

Păretele nestrăbătut care desparte lumea pământească de lumea cerească a fost răsturnat pentru un moment.

De asupra celor trei discipuli cari poartă încă greutatea vieții și pe cari îi îngreuează somnul, imaginea morții, se vede Ilie și Moise, — suflete trecute în vecinicie; ele vorbesc cu Isus care le stăpînesc și care în unitatea persoanei sale împreună toate lumile. Hainele sale albe ca zăpada sunt simbol pentru ceea ce va deveni materia în timpul reînnoirii ei. Corpul său luminos lasă a se vedea ceea ce vom fi noi înșine când-va; sufletul său întru care locuiesc înfinitul, arată menirea tuturor spiritelor chemate la viață cu Dumnezeu. Norul luminos, care umbrește totul, înfățișează ființa nespūsă în sinul căreia toți aleșii vor fi primiți, bucurându-se de apurarea în bucuria și slava Fiului lui Dumnezeu.

Iată Cristos întru slava împărăției sale, întru slava Tatălui său și a sfinților îngeri.

Această minune este mai mare decât toate. Când Isus vorbește ca domn spiritelor, iartă păcatele, convertesece dintr'un cuvânt sufletele, vindecă bolnavii, poruncește naturii, vântului și vijoriului, el pune în lucrare în mod văzut acțiunea sa asupra celor exterioare; schimbându-se la față el însuș devine obiect al minunii. Dumnezeirea sa ascunsă sub vëlul unui trup asemenea cu al nostru, pătrunde un nîmînt acest trup umilit, îl răpesc de la slăbiciune, de la moarte, pentru a-l îmbrăca cu lumină și cu slavă. Când Dumnezeu va respîndi mărirea sa preste spirite și suflete, când sufletele se vor îmbrăca cu frumșetă trupurile ce ele însuflețesc, când materia se va transforma și va deveni vrednică a servi ca locaș filor lui Dumnezeu, proamăriți după chipul lui Isus, — atunci împărăția ceriului va fi desăvîrșită.

Ea se arată în Isus schimbat la față, așa cum va fi pentru toți la sfîrșitul veacurilor.

Prin această descoperire la trei din discipulii săi, Isus a voit să arate omenirii întregi scopul glorios pe care îl va ajunge mergînd la suferință și moarte. Durerea și suferința nu sunt decât un mijloc; scopul pentru el ca și pentru noi nu este altul decât schimbarea a toată ființa noastră în strălucirea lui Dumnezeu.

Nu numai față și corpul său strălucesc

luminat, ci și hainele sale sunt albe ca zăpada: tot ce se atinge de Isus e prefăcut în lumină.

Doauă persoane misterioase sunt lungă dînsul: Moise, marele legiuitoriu și Ilie, marele profet; ei vorbesc despre eșirea sa din lume, care trebuie să se întempe în Ierusalim. Mergînd să moară acolo Isus împlinesc legea dată prin Moise și îndeplinesc cuvîntul profeților personificați în Ilie. El se va sfîrși cu mai mare măreție decât ei; el nu va muri, ca Moise; nu va fi răpit la ceriu, ca Ilie, în căruță de foc, ci se va da din dragoste la o moarte de ocară.

Discipulii, cari au fost față la această privești pricinuită de rugăciunea lui Isus, adormiseră. Deșteptându-se, fură cuprinși de o bucurie interioară și voriră a se stabili cu învățătorul lor pe Tabor. Prezența lui Dumnezeu în conștiința curată este tot-de-una însoțită de o tresărire nespūsă: în apropierea ființei infinite, omul se perde în nimicnicia sa proprie.

Dumnezeu se arată în norul luminos, care umbrește pe Isus, pe Ilie, pe Moise și pe cei trei apostoli. Norul, care s'a arătat în pustie poporului lui Dumnezeu și la inaugurarea templului lui Solomon, se va arăta încă în triumful înălțării lui Isus. Vocea lui Dumnezeu se auzi zicînd: „Acesta este Fiul meu cel iubit, pre acesta să-l ascultați“.

A trebuit o noauă și solemnă intervenire a Tatălui spre a încredința pe apostoli și a le porunci să urmeze și să asculte pe Fiul său în îndeplinirea misiunii sale dureroase.

Cei trei apostoli iubiți aud înșiși vocea lui Dumnezeu zicînd: Ascultați pe alesul meu, ori-ce va zice; urmați lui pretutîndenea unde vî va duce. Și pentru a exprima și mai mult autoritatea absolută a lui Isus, singurul stăpînitoriu al oamenilor, Moise și Ilie dispar; Isus rămîne singur.

El este legea, el este lumina, tot ce l-a precedat se nimicesc în fața sa; numai arată omenirii scopul la care ea aspiră, și deschide calea pe care trebuie să meargă; dacă mergem voinicesc pe această cale, scopul ajuns întrece toate speranțele. Isus va putea cere totul, căci el poate promite totul; dacă moartea este o pedecă, vom merge cu el la moarte spre a intra cu el întru împărăția cerurilor.

Critica raționalistă, care sistematic eliminează tot elementul miraculos din viața lui Isus, a negat faptul schimbării la față, fapt în care totul este minune, analizându-l până în cele mai mici amănunțimi spre a dovedi că nu e posibil și că nu-i adevărat. Ea nu admite, că corpul lui Isus s'a schimbat în corp luminos și că hainele sale au devenit mai albe decât zăpada; totuș experiența probează că geniul și virtutea pot da feței omului un fel de strălucire nematerială.

Ea apoi nu admite prezența a doi morți: a lui Ilie și alui Moise, ca și cum morții ar fi nimicivi, ca și cum raporturile între ceriu și pământ, între împărăția repausaților și cea a viilor n'ar fi decât un vis. Ea s'a întrebat: cum Apostolii au putut recunoaște pe cei doi convorbitori ai lui Isus? Dar oare cuvântul și chipul lor istoric care trăia în memoria tradițională și populară a Iudeilor nu i-a putut călăuzi întru aceasta? Critica n'a voit a înțelege scopul moral al acestei scene divine, de și el este încă o garanție a istoricității ei. Ea a încercat s'o esplice, dar încercările ei sunt mai slabe decât obiecțiunile ei.

Școala mitică vede în această istorisire o născorire a discipulilor lui Isus spre a glorifica pe învățătorul lor și a-l înălța mai pe sus de Moise și de profeți; însă nu se vede nicăierea germenile acestei fantasii; ipotesa despre existența unei legende nu esplică amănunțimile istorice atât de precise cu cari cele trei evanghelii încadroză faptul; apoi dacă faptul n'a existat, atunci cum se esplică împrejurarea că Isus opresce pe discipuli a vorbi despre cele întemplate? Apoi asemenea teorie este contra mărturisirei lui Petru, unul din marturi, care a scris câți-va ani mai târziu: „Că nu urmând basmelor celor meșteșugite am spus voaue puterea și venirea Domnului nostru Isus Cristos, ci singuri vnezetori fiind slavei aceluia. Că au luat dela Dumnezeu Tatăl cinste și mărire, glas ca acesta venind cătră dînsul dela mărirea cea cu mare cuvîință: Acesta este Fiul meu cel iubit întru care bine am voit. Și acest glas noi l-am auzit din ceriu pogorîndu-se fiind cu dînsul în muntele cel sânt“.

Esplicațiunile școalei mitice sunt fără putere în fața unei mărturisiri atât de formale, care nimicesce ori-ce teorie care ar încerca a schimba un fapt real într'o simplă visiune subiectivă. Critica nu ne va putea nici o dată esplica pentru ce Isus ar fi dat oare-care importanță unui vis al discipulilor săi și i-a oprit a-l istorisi până după învierea sa din morți.

Un spirit imparțial și liber de ori-ce sistem îngust, avînd să aleagă între literă istorisirilor evanghelice și explicațiunile așa zise critice, nu va sta nici o dată la îndoială. Istorisirile ne dominează prin măreția lor divină; ele n'au contra lor nimic decât doar această măreție, care se esplică prin puterea lui Dumnezeu; presupunerile raționaliste de și sunt aproape de înțelegerea noastră dar ele sunt în contradicere cu afirmațiunile marturilor și nu se razimă pe fapte positive. Invențiunilor fantastice ale omului, istoria evangheliei le opune manifestațiunile positive ale lui Dumnezeu.

Schimbară la față nu este un fapt întemplantoriu în viața lui Isus, el decurge din toate împrejurările anterioare; pe nevrute suntem loviți

de faptul manifestării dumnezeirii asupra lui Isus Fiul omului: cu cât el se înjosese a primi de bună voie să se jortfească, să sufere și să moară, cu atât mai mult divinitatea strălucese întru el și-l înălță.

Ast-fel, când el ceru botezul dela Ioan, ca și cum ar fi fost păcătoș, coriul se deșchide de-asupra capului său; în momentul când el se hotări a împlini toată dreptatea, el este numit Fiu mult iubit al Tatălui; în timpul triumfului din Galileea, el renunță la toată slava pămîntească, respinge intervenirea unui popor gata a-l proclama rege, și chiar, în aseeaș noapte, el merge pe ape, liniștesce viforul și se arată domnul naturii; când declară discipulilor săi că trebuie să meargă la Ierusalem, să patimească și să moară, șese zile după aceea iată-l întru slava împărăției sale, superior lui Moise și lui Ilie, domn universal și unic, strălucind de lumină și de nemurire, schimbat la față întru lumina Tatălui său; când după câte-va luni Isus înfrînt de durere la ideea despre suferințele sale va striga cătră Tatăl său: „O de ar fi cu puțință să treacă dela mine păharul acesta... Însă eu am venit pentru a pătimi și a proslăvi numele tîu!“ Atunci o voace puternică ca tunetul i-va răspunde: „Și l-am proslăvit, și iar îl voi proslăvi“.

Când a sosit oara, el s'a dat ocărei și morții; s'a pogorit în mormînt; dar spiritul l-a scos dela moarte și din mormînt spre a-l înălța întru slavă.

Didon — Chiricescu-Nazarie

Economie

Boala, durerea de gură și picioare la vite mari cornute, la porci și oi

Boala aceasta a ajuns să fie foarte cunoscută aproape de toți aceia ce au vite cornute. Este adevărat, că vitele nu mor de boala această, decât poate 1 la 1000, și mai ales vara, dar' aduce pagube destul de mari proprietariului și bieților țerani. În adevăr ce pagubă mai mare poate fi decât, când proprietariul sau țeranul, vrea să înceapă aratul, căratul, etc., și de-odată se pomenesce, că boii nu mănăncă deloc și șchioapătă rău. Care sunt mai norocoși, stau fără să poată munci 10—12 zile, și în acest timp vitele se îndrevenesce; alții însă așteaptă chiar 2 luni și atunci încă vai de vite, sunt slabe, și n'au putere deloc.

Iată dar' că deși vitele nu mor dar' boala asta causează pagube destul de mari.

Semnele boalei sunt lesne de cunoscut: vita care e să se îmbolnăvească divine mai tristă, stă sgrebutită; dacă e vacă atunci începe a da lapte mai puțin și mai apătos, nu mai mănăcă, are gura caldă și din când în când scutură piciorul sau picioarele, care au

să se îmbolnăvească. Starea asta însă nu durează decât o zi sau două, căci pe urmă în gură adecă pe buze, gingii, limbă, une-ori chiar și în nas, se ivesc niște beșici, cât' alunele și mai mari chiar, beșici de o culoare gălbue, care plesnesc și atunci din gura vitei curg un fel de bale lipicioase, iar în locul beșicelor rămân niște răni roșiatică acoperite une-ori cu o materie cam gălbue. Odată ce beșicile au plesnit, vitele numai au caldura și devin ceva mai vesele ba chiar încep a mânca iarba sau țărățe muiate cu apă și puțină sare. Cam în acelaș timp cu eșirea beșicelor în gură, une-ori după o zi sau două, încep a se ivi asemenea beșici și între unghii sus la cunună; atunci durerile sunt foarte mari și vitele nu se mai pot scula, mai ales dacă s'au îmbolnăvit la mai multe picioare; dacă însă e numai la un picior sau două, atunci silind boul să se scoale și punându-l în mișcare, se vede, că abea merge și calcă ca pe gimp. Îndată însă, ce se sparg beșicile dintre unghii, boii deși schioapătă, însă nu mai au dureri așa mari, iar între unghii rămâne o rană mică din care curge un fel de materie. Această rană, dacă s'ar îngriji bine, boul s'ar vindeca repede; de regulă însă, nu se îngrijesce de loc, țeranul sau nu scie, sau și cât scie, însă nu îngrijesce vita și așteaptă, ca Dumnezeu să i-o vindece.

Deci, rana dintre unghii în loc să se vindece repede, ține săptămâni întregi, materia (puroiul) surpă unghia, care de multe-ori cade și vita e perdută.

Asta se întâmplă mai ales pe vremele noroioase, ploioase, sau când vitele sunt ținute în grajduri sau ocoale unde bălgariul și pișalaul e în belșug; în timpul verii deasemenea din cauza prafului se face puroiu, care surpă unghia. Mai este încă un reu poate mai mare în timpul verii, mușcele, din cauza cărora vitele fac vermi la picioare.

Beșicile, despre care am spus mai sus, se fac une-ori și pe la țiftele vacilor, și atunci laptele pe lângă, că e mai puțin, dar' e mai periculos a se mânca nefiert și mai ales de copii, — căci boala se ia la om — care une-ori pot chiar să moară din astă cauză.

Boala asta se mai ia și la oi, porci, cai și la paseri. La oi și porci se ivesc mai mult la picioare (la porci și în gât); la cal numai la gură. Dintre toate animalele, nici unele nu mor de boala asta, căci toate se vindecă chiar fără nici un medicament; paserile și viteii sugători mici și slăbănogi, mor mai toți.

Cum se ne păzim și cum se vindecăm boala? Când cine-va care are vite, aude că prin vecini, zac vitele de gură, să-și păzească vitele ca să nu fie în atingere cu cele bolnave, fie la adăpat, fie la pășune etc. și nici se primească să între în curte oameni cari au vite bolnave, căci boala e foarte molipsitoare. E de ajuns ca un bou sănătos să bea, să pască iarba, să mănânce ori-ce după unul bolnav, sau măcar să între în grajd un om care are vite bolnave, pentru-ca boul sănătos să devină bolnav. O dată boul îmbolnăvit să fie deosebit de toți ceilalți boi; se i-să dea mâncare deosebit, apă dintr'o găleată anume și să se spună

la primărie. Deși boala se vindecă dela sine, dar' dacă se tratează cu medicamente, doftorii, se vindecă mai repede. Boul bolnav, pentru-că nu poate mânca, să i-se dea țărățe sau mălaiu, muiate cu apă caldă și puțină sare, făcându-se un fel de zamă; și să se spele în gură cu un burete, cârpă sau pământ muiat în apă amestecată cu puțin oțet și sare (5 linguri de oțet și o lingură de sare la un litru de apă); această însă numai câte-va zile la începutul boalei cât gura boului e caldă și îi curg bale groase; mai în urmă însă, când are răni în gură, să se spele cu fiertură de scumpie, cu acid boric 4 la sută (ce se face la apotecă) și cu puțină miere sau peatră acră făcută cu apă, calaican făcut cu apă, etc.

Cea mai bună doftorie însă, care lucrează repede și sigur este: peatra vânăta. O bucațică cât o alună mare (10 grame) să se pișeze și în urmă să se pună într'o sticlă cu apă ca de 1 litru și cu apa asta să se spele în gură.

Pentru picioare, se pot întrebuința toate medicamentele de mai sus cu deosebire că peatra vânăta și celelalte se vor pune îndoit de mult; e de cel mai mare folos ca mai înainte de spălătură cu doftorie, să se spele bine rănilor dintre unghii cu apă curată și în urmă să se iee un fitil de câlți, de lână curată, de iute etc., fitil gros ca degetul; acel fitil după-ce se va muia în una din doftoriile de mai sus, să se pună între unghii. Când nu se are la îndemână medicamentele de mai sus, pe mai poate întrebuința cu folos acidul fenic, ereolina 4—5 la sută; fiertură de nuc, de soc, de pelin etc., păcură chiar, pentru picioare și cu atât mai mult în timpul verii pentru a îndepărta mușcele.

Vermii dintre unghii, se omor lesne dacă se pune de 2 ori pe zi peste ei, fitiluri muiate în terpențin și în urmă să se pună celelalte medicamente. Oile și porcii să se țină 3—4 minute cu picioarele într'un lighian (lavor) sau albie cu doftorii de 2 ori pe zi. Când și țiftele vacilor vor fi umflate, cu răni etc., atunci să se cumpere dela farmacie: alifie de camfor, de muguri de plop etc., cu care să se ungă pe țife de 2 ori pe zi. Dacă însă țiftele se umflă rău de tot, atunci să se chieме veterinarul, ca să scrie alte medicamente și la nevoie să se facă și operație.

Afară de cele spuse până aci, să se facă mereu curățenie în grajd primenindu-se așternutul, iar cel ce se scoate din grajd împreună cu bălgariul să se ardă la câmp sau în bătătură. Odată vita vindecată, să o păzească de celelalte vite bolnave, căci de boala asta se poate îmbolnăvi iar, și așa mai încolo de 2—3 ori într'un an, nu ca la versatul omului când odată zăcut ține mai multă vreme. Afară de astea să se văruească grajdul, să se opărească ieslea cu leșie ferbinte și numai în urmă să se bage în coșariu vita însănoșată sau alte vite, căci iar se îmbolnăvesc.

Varietăți

Avis. Primirea în Internatul pedagogic și cel teologic de sub jurisdicțiunea Ven. Consistoriului diecesan se face la începutul anului școlar. Elevii de pedagogie au în internat locuință gratuită, purtând numai spesele de servit, încălzit și luminat. Spesele se solvesc în rate anticipative, prima rată de 10 coroane la înscriere. Elevii aduc cu sine hainele de pat; de vipt grijesc singuri. Elevii de teologie primesc toată întreținerea și plătesc spesele efective având să solvească la înscriere un anticipat de 80 cor. Cu haine de pat și cu celelalte utensilii se proved însuși elevii.

Din fosta graniță. Din o scrisoare a părintelui Ioan Goanță din Șopotul Nou aflăm, că locuitorilor din această comună, cari sunt avizați să peară de foame din lipsa de pământ, li-s'a încuviințat a lua în arândă 338 jugere de pământ din teritoriul Comunității de avere.

O țară fără închisori. Țara aceasta fericită e Islanda, unde mai totdeauna e iarnă și numai multumită căldurei vulcanice are și ea noroc de iarbă verde pe timp mai scurt. Acolo nu sunt nici polițiști, pentru-că oamenii sunt așa de cinstiți, încât n'au lipsă de astfel de păzitori, nici de localuri pentru făcători de rele. Istoria Islandei povestesc numai de două furturi în decurs de o mie de ani. Într-un rând a furat un om sărac 3 oi. El le-a luat, fiind-că familia lui era peritoare de foame. De aceea l-au iertat, socotindu-i destulă pedeapsă rușinea de a fi numit hoț. Un alt furt a săvârșit un om cu stare, care a furat 17 oi. Pe acesta l-au silit să restituie paguba, să-și vândă toată averea și să emigreze din Islanda, altminteri l-au amenințat, că-l spânzură. Causa, că oamenii sunt așa de cinstiți, e religiozitatea lor cea mare și împrejurarea, că pe un mișel, fie cât de cu stare, nu-l socotesce nime vrednic de-a sta de vorbă cu el.

Apel literar către toți binevoitorii poporului românesc. Poporul nostru progresează cu paș repezi spre — decădintă. Esperința ne convinge zilnic despre acest adevăr dureros. Procesul decădintei morale decurge, bunăstarea materială se îngroapă, viața tânjește și fericirea apune. Trupina e atăcată, iar florile se întristează, căci uscându-se pomul, nici ele nu vor putea da fructe dorite. În întristarea noastră însă avem un sfătuitoriu. Este îngrijirea ce o avem pentru vindecarea corpului bolnăvicios. Aceasta ne sfătuesce să căutăm rana și ne îndeamnă să-i dăm vindecare.

Esperințele ce le-am făcut și convingerile ce mi-le-am câștigat în cariera mea de preot, mie îmi ușurează în mare măsură datorința. Ved efectul, — e decădința morală și a bunei stări materiale. Cunosc cauza, — e trândăvia și indiferentismul și i-am aflat izvorul — în credința deșartă. Diagnosa am făcut-o; voi prescrie leacul și — mi-am făcut datoria, — datoria, de a încerca și vindeca un corp bolnăvicios amenințat cu stricăciune totală și respective

datorința, de a îndrepta la credința adevărată, la viața morală-religioasă și prin aceasta la mai multă bunăstare și fericire pe un popor plecat spre decădintă și amenințat cu peirea văzută cu ochii.

Această datorință am voit să mi-o implinesc când m'am pus la lucru și acum când mă determinez că să-mi public o lucrare scrisă pe aceasta teamă cu titlul de *Sărbători păgănesci* menită anume pentru popor cu scopul de a-l instrăina de credințele lui deșerte, din cari se nasc lenea, trândăvia și tot răul, ce duce la sărăcie — și a-l îndrepta la credința cea adevărată, ce-l învață la virtuți și-i arată calea spre bunăstare și fericire.

În acest scop însă mai am o neapărată trebuință de prijinul și resp. de conlucrarea tuturor acelor, cari cel puțin în aceeaș măsură ca mine doresc a face vr'un bun servit țeranului nostru.

Drept aceasta lucrarea mea o socotesc încă de neterminată, și înainte de închierea ei, apelez către acei on. Dni, cari ar avea bunăvoința să colaboreze cu mine, ca să binevoască după primirea sau cetirea acestui apel, spre completarea opului meu, a-mi pune la dispoziție material și respective manuscris pe care îl voi indica în volum cu subscrierea autorului sau a persoanei ce mi-l-a comunicat.

Nici un popor nu are atâta sodom de sărbători păgănesci, sau cum li-se zice sărbători băbești, atâtea zile de primejdie, atâtea seri rele ca țeranul nostru

Drept aceasta, onorații colaboratori sunt rugați, să binevoiască a răspunde pe larg și la înțeles — la următoarele :

1. Are poporul din acelea părți (Arădane, Bănățene, Bihorene, Ardelene, etc) așa numite „Sărbători băbești“, „zile de primejdie“ etc. adecă sărbători apucate din bătrâni, nerecunoscute și nesperate de biserică, ci ținute numai de popor?

2. Cum se numesc? Când și cum le serbează? (Cu abținerea de la lucru numai, ori și cu alte obiceiuri șpetifice?)

3. Ce fac bărbații și ce fac femeile în astfel de sărbători păgănești? Trândăvesc, se pun la sfat de clevetiri, ori-că umblă și la birturi?

4. Ce știu despre originea acestor sărbători și ce credință au despre însemnătatea lor?

5. Observă-se la popor efectul acestor sărbători păgăne și credințe deșerte în slăbirea credinții creștinesci manifestată prin oare-care indiferentism religios, prin necinstirea bisericii, a așezemintelor ei și duminecilor și sărbătorilor creștine.

6. Ce urmări pagubitoare se poate observa că au aceste sărbători și credința păgână din punct de vedere moral și economic? (Pecate născute din trândăvie și pagube avute în urma neglijării lucrurilor economice?)

7. Spirijinite sunt acesta și de către cei chemați a-le combate și stripi? Dacă nu, făcutu-s'a vre-o încercare de a deștepta poporul din aceasta rătăcire și cu ce rezultat?

Răspunsurile rog se mi-să trimită la adresă, după putință fără întârziere.

Onorații colaboratori vor primi opul gratuit în semn de mulțumire și recunoștință pentru sprijinul oferit prin conlucrarea. Gyirok (Temes) August. 8. Preot D. Voniga.

Dr. Miron E. Cristea: *Cuvântare ocazională la demolarea bisericii din Sibiiu-cetate.* Sibiiu, 1902. Tipografia arhidieceșană.

— *Cuvântare contra beției.* Sibiiu, 1902. Tipografia arhidieceșană.

Dare de seamă despre mersul societății cum și despre mersul școalelor ei fröbeliană, primară și normală pe anul 1901—1902, întocmită de *Petru Garboviceanu*, directorul școalelor. București, 1902. Tipografia cărților bisericești.

Anuarul școlii comerciale superioare gr. or. române din Brașov, pe anul XXXIII al existenței sale. Anul școlii 1901—1902. Publicat de *Arseniu Vlaicu*, director. Brașov, 1902. Tipografia Ciurcu & Comp.

Posta Redacției

Păr. D. Icl. în B. Am primit banii.

Învățăt. Ioan Benghia în Verciorova: Iată-ți dorința împlinită.

Concurs

Epitropia fundației „**Dr. Liviu Marcu**” escrie concurs cu termen de recurgere până la 2/15 August a. c. pentru conferirea a 8 locuri de întreținere gratuită în internatul gr. or. român, ce se deschide 1 Septembrie a. c. st. n. pe sama elevilor, cari cercetează gimnasiul de stat din loc.

Petenții la aceste opt locuri au să dovedească:

1. Că sunt născuți din părinți plugari ort. români afară de Lugoj;
2. Că sunt sănătoși, prin atestat medical;
3. Că sunt lipsiți de mijloace;
4. Că au terminat cu rezultat bun anul școlii expirat.

La aceste locuri se dă preferință celor născuți în comitatul Caraș-Severin.

Pe lângă aceste opt locuri grătuite epitropia fundațională escrie concurs pentru *douăsprezece locuri cu plată în internat* fără privire la starea și locuința părinților, cu *taksa lunară de întreținere de douăzeci și patru coroane*, solvabilă în patru rate anticipative, ori excepțional lunar înainte. Petițiunile pentru obținerea unui din aceste 12 locuri sunt a se subșterne până la termenul 2/15 August a. c.

La recurse se aclude:

- Atestat de botez;
- Testimoniul școlii și
- Atestat medical.

Elevilor primiți în internat li-se va da locuință și vipt. Spălarea rutelor rămâne în sarcina părinților, precum și procurarea cărților și hainelor necesare.

Elevii internatului fără deosebire au să aducă:

- a) Patru părechi de schimburi;

- b) Șese batiste;
- c) Șese părechi ciorapi sau obele;
- d) Doauă lepedee albe (ciarciafuri);
- e) O plapomă cu doauă îmbrăcăminte;
- f) O perină cu doauă fețe albe;
- g) Trei ștergare, doauă peptene unul des și altul rar;
- h) O perie de haine și perii pentru păpuși.

Elevii din internat vor fi sub controlul și scutul epitropiei, care va îngrijii de creșterea lor religioasă, morală și socială, precum și de înaintarea lor în studiile prescise.

Cei ce nu se vor supune datorințelor prescise, precum și disciplinei din internat, vor fi lipsiți de locurile aceste în internat. Elevii vor fi instruiți în muzica vocală și instrumentală, precum și în cântarea glasurilor și vor fi obligați a cerceta regulat biserica.

Rugările sunt a se adresa presidiului **Dr. George Popoviciu**.

Dat din ședința ținută la 9/22 Iulie 1902.

3—3 [45]

Epitropia fundațională.

Concurs

În copformitate cu decisiul Venerabilului Consistoriu diecesan ddo 14 Februarie a. c. Nr. 497 B. se escrie concurs pentru ocuparea postului de capelan pe lângă păroful Nicolae Miloș în comuna de clasa a II-a din **Temeresci**, în protopresbiteratul Făgetului, cu termen de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumentele sunt jumătate din toate venitele și anume:

1. 16 jugere de pământ arătoriu și finațe.
2. Birul satorit și stola îndatinată pe jumătate. Capilanul e deobligat a purta și scripturistica, de oare ce parohul e înaintat în etate.

Concurenții sunt avisați, ca suplicele ajustate conform Statutului organic bisericesc și a Regulamentului pentru parohii, adresate comitetului parohial, să se subștearnă oficiului protopresbiterat în Făget.

Alesul este îndatorat a îndeplini toate agendele oficiului parohial.

În fine recurenții sunt poftiți a se presenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în sânta biserică.

Temeresci, în 28 Martie 1902.

2—3 [47]

În conșelegere cu P. O. D. **Sebastian Olariu** protopresbiter tractual.

Pe basa ordinației Venerabilului Consistoriu diecesan ddo 22 Februarie a. c. Nr. 681 șc. se escrie concurs pentru întregirea postului de învățătoriu dela școala gr. or. rom. din **Gaiul-mic**, cu termen de recurgere de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecesană”.

Emolumentele sunt:

1. Bani gata 280 cor.
2. 14'64 Hl. grâu în preț de 132 cor. 9.76 Hl. cucuruz smicurat în preț de 48 cor.
3. 4¹/₄ jugere pământ arătoriu cu venit curat de 120 cor.
4. Pentru lemne pentru învățătoriu 20 cor.

5. Pentru conferințe 20 cor.
6. Pentru adunarea generală 10 cor.
7. Paușal scripturistică 6 cor.
8. Cuartir liber cu grădină de 800□ stinjeni.
9. Dela înmormântări câte 40 fil.

Doritorii de a ocupa acest post au să-și subștearnă petițiunile instruate conform dispozițiilor regulamentului adresate către comitetul parohial Prea On. Oficiu protopresbiteral ort. rom. al Ciacovei.

Alesul învățătoriu este îndatorat a purta cantoratul și a face socoțile cultului și ale bisericii.

Gaiul-mic din ședința comitetului parohial dela 2—3 [46] *Comitetul parohial.*

În conțelegere cu protopresbiterul tractual.

Pentru întregirea definitivă a postului de învățătoriu la școala confesională gr. or. română din comuna **Bucoveț**, protopresbiteratul Făgetului se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Salariul în bani gata 364 cor.
2. 6 Hl. de grâu și 12 Hl. cucuruz în natură.
3. Pentru lemne de foc 64 cor., din cari lemne va avea să se încălzească și sala de învățământ, și pe cari comuna are a-le aduce în curtea școlii.
4. 2 jugere livadă, care pot aduce un venit anual de 20 cor.
5. Pentru participarea la conferințele învățătoresci 20 cor.
6. Pentru participare la adunarea generală a reuniunii învățătoresci 20 cor.
7. Pentru scripturistica învățătorescă 16 cor.
8. Pentru servitoriul școlii 16 cor.
9. Intravilanul de 1 juger, ce aduce un venit de 20 cor.
10. Pentru participarea la înmormântări 40 fil., iar cu liturghie 80 fil.
11. Locuință liberă în edificiul școlii precum și folosirea altor clădiri economice din curtea școlii.

Concurenții au a-și așterne petițiunile instruate conform normelor din vigoare în termenul deschis la Oficiul protopresbiteral gr. or. rom. al tractului Făget

Învățătoriu ales este îndatorat a purta cantoratul în s. biserică și a purta scripturistica în comitetul și sinodul parohial și a compune socoțile cultului și ale sântei bisericii.

Pentru serviciile învățătoresci prestate înainte de ocuparea postului din concurs comuna nu acordă alesului nici un altfel de emolument, decât cele înșirate aici.

Comitetul parohial dorește, ca concurenții să se prezinte în vre-o Duminecă sau serbătoare în s. biserică, dar nici de cum în ziua de alegere.

Bucoveț, din ședința comitetului parohial ținută la 29 Iunie 1902. 2—3 [48]

În conțelegere cu protopres. tractual *Sebastian Olariu.*

Pentru îndeplinirea postului diaconal vacant din **Lugoj**, se escrie concurs cu termen de 30 zile socotit dela prima publicare în foaia oficioasă a diecesei.

Emolumentele sunt:

- a) Venitul sesiunii diaconale.

b) Pentru agendele de notariu la sinod și la comitet 300 cor.

c) Remunerația din casa bisericii pentru ținerea a 15 cuvântări bisericesci la an 300 coroane.

d) Remunerație din casa cultului pentru catichisațiune la școala capitală din loc, 10 oare la septă-mână, 400 coroane.

e) Venitul stolar usuat.

Recurenții au să dovedească cvalificațiunea minimală prescrișă pentru candidații la parohii de clasa primă. Recursele instruate cu toate documentele necesare sunt a se subșterne oficiului protopresbiteral gr. or. român din Lugoj până la termenul fixat. Recurenții sunt îndatorați a se prezenta în vre-o Duminecă spre a-și arăta desteritatea în cântare și oratorie.

Dat din ședința comitetului parohial gr. or. român din Lugoj, ținută la 29 Ianuarie 1901. 1—3 [49]

Dr. George Popoviciu

președinte.

Francisc Hoban

notariu.

În conțelegere cu oficiul protopresbiteral.

Pe baza ordinațiunei Venerabilului Consistoriu diecesan din 25 Iulie 1902 Nr. 2739 Șc. se escrie concurs pentru ocuparea postului de învățătoriu dela școala confesională gr. or. rom. de nou înființată din **Bocșa-Montană**, cu termen de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

1. Salariu învățătoresc 700 cor.
2. Relut pentru 18 metri de lemne învățătoriuului 100 cor. 80 fil.
3. Pentru 12 metri de lemne pentru încălzirea salei de învățământ 72 cor.
4. Pentru scripturistica 10 cor.
5. Pentru conferințele învățătoresci 20 cor.
6. Pentru purtarea agendelor comitetului și sinodului parohial precum și pentru purtarea socoților bisericesci și de cult 40 cor.
7. Stola dela înmormântări: dela parohieni mai cu stare 2 cor; dela cei mai săraci 1 cor; dela cununii și parastase tot câte 1 cor.
8. Cortel liber cu grădină în edificiul școlii, constătătoriu din 3 chilii, cuină, cămară, cuină de spălat și o altă cămară, precum și șopru pentru lemne.

Alesul învățătoriu este datoriu pe lângă instrucția școlară, prescrișă de lege, a purta cantoratul în și afară de biserică; a instrui tinerimea școlară în cântările bisericesci și pe note; a purta contabilitatea și secretariatul comitetului și sinodului parohial; în fine este datoriu a instrua și conduce corul vocal deja înființat, pentru care va primi remunerație separată.

Pentru servicii învățătoresci prestate înainte de ocuparea acestui post comuna bisericească nu acordă nici un emolument.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și așterne suplicele de concurs adresate comitetului parohial, Prea On. Oficiu Protopresbiteral în Bocșa-Montană (Német-Bogsán) și a se prezenta în vre-o Duminecă ori serbătoare în sânta biserică.

Bocșa-Montană, din ședința comitetului parohial, ținută în 13 Iulie 1902.

1—3 [50]

Comitetul parohial

În conțelegere cu oficiul protopresbiteral tractual

MERSUL TRENURILOR

Valabil dela 1 Maiu 1902.

Budapesta, gara de Vest (ny. p. u.), — Orșova — Verciorova

Or. Os. Ex. I	P. I—III	P. I—III	A. I—II	P. I—III	M. II—III	Stațiunile	Or. Os. Rx. I	P. I—III	P. I—III	A. I—II	P. I—III			
1130 433	815 148	830 531	230 802	650 520	.	pleacă sosesc	Budapesta Timișoara-Iosefin	1250 803	.	715 935	.	125 754	740 153	
439 545	210 357	610 823	810 924	713 854	.	pleacă sosesc	Timișoara-Iosefin Lugoș	757 646	.	747 616	712 507	738 620	115 1131	
Joi și Duminică	843 750	.	.	202 1242	.	sosesc sosesc	Buziaș M.-Iliia	.	.	150	.	.	639 720	
	.	150 602	150 602	330 639	.	pleacă pleacă	Marginea M.-Iliia	.	.	.	1242	330 1242	750 202	
	547 632	402 523	831 941	929 1029	910 1032	.	pleacă pleacă	Lugoș Caransebeș	644 602	.	611 512	502 400	614 531	1123 1024
	828 853	711 800 828	.	1230 1256	110 138	411 543 639	pleacă pleacă sosesc	Domașnia-Cornia Băile-Herculane Orșova	.	333 233 315	.	.	414 327 258	844 733 655
859 907	.	.	111 120	230 239	.	pleacă sosesc	Orșova Verciorova	255 245	.	1250 1250	.	226 218	.	

Budapesta, gara de Vest (ny. p. u.), — Timișoara — Baziaș

M. I—III	P. I—III	P. I—III	P. I—III	P. I—III	P. I—III	Stațiunile	P. I—III	P. I—III	P. I—III	P. I—III	P. I—III	P. I—III	
	815 148	830 531	230 802	650 520		pleacă sosesc	Budapesta Timișoara-Iosefin	715 935	125 754	710 925	125 754	740 153	740 153
830 843	215 227	825 837	846 858	605 617	240 252	pleacă sosesc	Timișoara-Iosefin Chișoda	805 753	725 713	657 645	632 619	1257 1245	130 118
1090	1125	552	1021	480	415	sosesc pleacă	Buziaș Buziaș	552	1021	1030	456	1125	415
	228 255	838 904		618 645	Din 1 Iunie — 15 Septembrie	pleacă sosesc	Chișoda Jebel	751 752	844 616				117 1249
	323 453	944		787 980		sosesc sosesc	Ciacova Boca	653 520	548				1216 1015
	1015 1216	520 653		548		pleacă sosesc	Boca Ciacova		930 737				453 318
	257 309	905 917		650 701		pleacă sosesc	Jebel Voitec	718 707	614 602				1242 1280
	404 602 915 1103	1015 1155 424 607		815 1011 340 503		sosesc sosesc pleacă pleacă	Gataia N.-Bogșa N.-Bogșa Gataia	607 424 1155 1015	508 340 1011 815				1103 915 602 404
	312 433	921 1021		707 808		pleacă sosesc	Voitec Verșeț	700 556	555 451				1222 1117
		502 631		349 547		sosesc sosesc	Gataia Buziaș	408 212					605 418
	1023 952			1235 1205		sosesc sosesc	T.-Cubin Panciova	201 217					350 401
		201 212 408		350 418 605		pleacă sosesc pleacă	Panciova T.-Cubin Buziaș	952 1023	1235				547 349
	443 514	1029 1053		818 845		pleacă sosesc	Verșeț Iasenova	546 515	446 417				1112 1043
*115 *412	722 1046 †1055 †315	1255	*1008 *100	†1110 †256	sosesc sosesc pleacă pleacă	Oravița Anina Anina Oravița	*412 *115 1046 722	*315 †1055	225			809 444	
	521 558	1058 1135		851 925	pleacă sosesc	Iasenova Baziaș	505 430	408 328				769 630	1033 955

Observări: Oarele, ce stau de a stânga stațiunilor, să se citească de sus în jos; iar cele ce stau de a dreapta de jos în sus. Timpul dela 6 oare dimineața până la 5 oare și 59 minute sara este însemnat cu sublinierea minutelor. Or. Os. = Trenul Orient-Ostende-Expres, A. = Tren accelerat, P. = Tren de persoane M. = Tren mestecat. *Din 1 Iunie — 31 August. †Din 1 Septembrie — 31 Maiu.